

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Treball de Fi de Grau

Resum executiu

Títol: Grau de cohesió social al barri de Ca n'Anglada de Terrassa i la seva imatge als diaris: estudi comparatiu entre 1999 i 2019.

Autor/a: Marina Lázaro Serrano

Tutor/a: Salvador Cardús i Ros

Data: 3 de juny de 2020

Grau en: Sociologia

1. Introducció

La nova composició ètnica, cultural i religiosa de la població està convertint societats culturalment homogènies en realitats pluriculturals, on sorgeixen nous conflictes i noves formes de consens. (Solé et al, 2011). Un clar exemple és el que va succeir a Ca n'Anglada fa vint anys, on es van produir greus enfrontaments violents entre joves de nacionalitat espanyola i joves de nacionalitat marroquina del barri.

Considero important analitzar quina és la situació del barri vint anys després, posant en qüestió el grau de cohesió social en aquest. El meu objectiu és indagar si el grau de cohesió social va ser significatiu per l'esclat dels incidents de 1999 i si ha variat en el temps.

D'altra banda, el fet va ser catalogat socialment com "agressió racista". Però, va ser realment el racisme el que va comportar l'esclat de la violència? Quin paper van jugar els mitjans de comunicació (concretament els diaris) en aquesta categorització i en l'opinió pública sobre el barri?

2. Marc teòric

El concepte 'cohesió' fa referència a l'acció d'adherir-se o reunir-se, significa literalment estar unit. Etimològicament, per tant, la cohesió està relacionada amb l'establiment d'un lligam entre diferents parts d'un tot (Bertran, 2015).

En sociologia els orígens del concepte 'cohesió social' apareixen cap a finals del segle XIX en les obres d'Émile Durkheim. Pel sociòleg, la cohesió social és un tipus de vincle que uneix als homes i permet la formació d'agregats socials (Barba, 2011; 71).

Dins les aproximacions sociològiques al concepte, s'identifiquen dues perspectives. D'una banda, el conflictivisme, que posa major èmfasi en l'estudi de l'acció dels individus. D'altra banda, el funcionalisme, que se centra en l'estudi del funcionament dels sistemes socials. Des del corrent funcionalista, Parsons considera que només es pot afirmar que un individu està socialment integrat si internalitza les normes i valors que regulen la seva acció en congruència a la posició social ocupada. (Mora, 2015; 20). Des del conflictivisme, els autors defensen que l'existència de cohesió social no necessàriament implica la inexistència de conflictes (Solé et al, 2011; 11).

3. Metodologia

Per conèixer la influència dels diaris en l'opinió pública i la categorització de l'incident com a racista, es fa ús d'un mètode qualitatiu comparatiu de les notícies que es publicaven el mateix any dels successos (1999) i les que es publicaven l'any 2019.

D'altra banda, per tal de portar a terme l'anàlisi de la cohesió social del barri, es farà una aproximació quantitativa seguint la línia metodològica que proposa Jenson (2010). Així, es

contemplarà la cohesió social en sentit objectiu observant tres dimensions: la política, l'econòmica i la cultural.

4. Anàlisis

Arran d'analitzar un seguit de notícies sobre els incidents als diaris, s'han detectat una sèrie d'indicis que van contribuir en estigmatitzar el barri i categoritzar com a racista els fets i el barri. En primer lloc, només es van donar veu, generalment, a les actituds de rebuig i xenòfobes. A més, es parlava 'd'un barri racista' generalitzant aquesta actitud a tot el veïnatge. Finalment, s'observa una distinció entre el perfil dels agents del conflicte, diferenciant 'magrebins' i 'veïns' com si els dos termes no fossin compatibles entre si. En les notícies més actuals, es parla d'un barri estigmatitzat i es posa èmfasi en aquelles qüestions més positives del barri.

Pel que fa a la cohesió social, respecte a la dimensió política s'observa que tot i que la taxa de participació política és igual a la de 1999, Ca n'Anglada presentava fins a 2011 un índex més elevat que el conjunt de la ciutat i a partir d'aquest any la tendència canvia. Respecte la dimensió econòmica, es contempla que tant el PIB per càpita de Catalunya com la taxa d'atur de la ciutat influeixen en l'índex delictiu del barri, com més taxa d'atur, més delinqüència i com menys PIB per càpita, més delinqüència. Finalment, quant a la dimensió cultural, el teixit associatiu del barri ha baixat significativament de 83 associacions a 38.

5. Conclusions

El veïnatge es va haver d'habituar a conviure amb una cultura diferent, amb costums diferents, fet que va introduir un conflicte latent entre els habitants del barri. El juliol de 1999, el conflicte va esclatar tenint fortes conseqüències i amb la contribució dels diaris, el barri va ser estigmatitzat i definit com a racista.

L'anàlisi de resultats de les dades exposades sobre la cohesió social a Ca n'Anglada, no ofereix evidències significatives de què el grau de cohesió social al barri incités al conflicte de 1999, si més no, el grau de cohesió social en sentit objectiu, tal com s'analitza en aquest treball. Tot i això, les dades sí que mostren una imatge general de la cohesió social en sentit objectiu del barri.

Es proposa una nova línia d'investigació per analitzar el grau de cohesió social en sentit més subjectiu i la influència d'aquest en la conflictivitat del barri.

Referències

BARBA, C. (2011). Revisión teórica del concepto de cohesión social: hacia una perspectiva normativa para América Latina. Consejo Latinoamericano de las ciencias sociales.

BERTRAN, C. (2015). La cohesión social. Desenvolupament social i territori. Disponible a: <https://www.laconca51.cat/la-cohesio-social/>

MORA, M. (2015). Cohesión social: balance conceptual y propuesta teórico metodológica. Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social.

SOLÉ, C., SORDÉ, T., SERRADELL, O., ALCALDE, R. (2011). Cohesión social e inmigración: aportaciones científicas y discursos políticos, Revista Internacional de Sociología.